

Nr 33

Utlåtande i anledning av motioner om åtgärder mot företagsnedläggningar.

Bankoutskottet behandlar i detta utlåtande i ett sammanhang dels de likalydande motionerna I: 335 av herr *Hansson m. fl.* och II: 380 av herr *Eskel m. fl.*, vari hemställes att riksdagen skall hos Kungl. Maj:t begära en utredning om en samlad lagstiftning beträffande åtgärder vid företagsnedläggelser i enlighet med vad som anförs i motionerna;

dels de likalydande motionerna I: 730 av herrar *Lars Larsson* och *Augustsson* och II: 837 av herr *Hugosson m. fl.*, vari hemställes att riksdagen skall i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att en utredning tillsättes som undersöker möjligheterna att skapa ett system varigenom inom företagen fondernas medel till tryggnad av de anställdas anspråk på företagen i samband med nedläggning, omflyttning eller andra omställningar;

dels ock de likalydande motionerna I: 732 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 833 av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.*, vari hemställes att riksdagen skall i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående möjligheter att tillskapa särskilda riskmedel att användas för förebyggande av nedläggning av företag i sådana fall då förutsättningar för lönsamt fortbestånd föreligger eller där det bedömes angeläget utifrån anställdas och kommunala myndigheters synpunkt.

Motionerna I: 730 och II: 837 har, såvitt de avser skattefria fondavsättningar, hänvisats till bevillningsutskottet, som behandlar dem i sitt betänkande nr 48.

Över motionerna har utskottet inhämtat yttranden från arbetsmarknadsstyrelsen, Landsorganisationen i Sverige (LO), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) och Sveriges industriförbund, vilka båda sistnämnda avgivit ett gemensamt yttrande. Arbetsmarknadsstyrelsens yttrande utgörs av en redogörelse för träffade överenskommelser om vissa åtgärder vid driftsnedläggelser m. m., för statliga stödbeställningar och för regler om överföring av medel till lagerinvesteringskonto. Dessa uppgifter redovisas under särskilda rubriker i ett följande avsnitt.

Motionerna

Strukturrationaliseringen inom näringslivet har, konstateras i motionerna I: 335 och II: 380, under de senaste åren medfört en rad nedläggningar av företag. Kritik riktas därvid mot den bristande ansvars känsla mot såväl de enskilda arbetstagarna som samhället vilken företagen enligt motionärernas mening i åtskilliga fall visat. Motionärerna anser att samhället bör ha legala möjligheter att aktivt ingripa i företagskriser. Rätt till insyn i och kontroll av företagets faktiska situation anges därvid som ett grundläggande villkor. Man bör också överväga att skapa regler om skadeståndsskyldighet i vissa fall för företag som lägger ned verksamheten — »nedläggningsböter». Samhället bör vidare få möjligheter att utfärda nedläggningsförbud och att tvångsinlösa nedläggningshotade företag.

I motionerna I: 730 och II: 837 belyses strukturrationaliseringens omfattning genom statistiska uppgifter om det antal arbetstagare som under de senaste åren fått sluta sin anställning på grund av driftsinskränkningar eller nedläggningar av företag och som berörts av varsel om personalinskränkningar. Motionärerna konstaterar att en strukturomvandling av det svenska näringslivet är nödvändig om detta skall kunna hävda sig i en hårdnande internationell konkurrens. De sociala konsekvenserna härav bör mötas med en aktiv näringspolitik och en väl fungerande arbetsmarknads- och lokaliseringspolitik. Motionärerna anser dock att ett större ekonomiskt ansvar mot de anställda bör krävas av företagen. Dessa bör därför åläggas att fondera medel till trygghet av i första hand de anställdas skäliga anspråk i samband med nedläggningar och omställningar. Dessa anspråk anges kunna utgöras av t. ex. lön under uppsägningstid, avgångsvederlag och permitteringslön. Vad som i detta sammanhang skall anses skäligt kan enligt motionärerna sannolikt bäst bedömas av de anställdas fackliga organisationer. Möjligheterna att ta de fonderade medlen i anspråk för att täcka även vissa samhällskostnader bör utredas. Ett regelsystem av angivet slag skulle, anser motionärerna, tvinga företagets ägare till en allvarlig prövning innan beslut fattas om nedläggning, omställning eller flyttning av företag och sålunda motverka spekulativa strukturförändringar.

De förslag som framförs i motionerna I: 732 och II: 833 grundas på en statistisk beskrivning av samma slag som i de senast behandlade motionerna och tar sikte på att motverka en strukturomvandling, som tar sig uttryck i hastiga nedläggningar av eller driftsinskränkningar hos företag. Motionärerna är i och för sig positivt inställda till en fortgående omvandling och rationalisering av näringslivet men hävdar att det oftast innebär samhällsekonomiska förluster när denna omvandling måste ske brådstörtat och som följd av tillfällig resursknapphet. Omställningar av detta senare slag förorsakas enligt motionärernas mening ofta av brist på rörelsemedel eller på resurser av annan art. Såsom lämpliga åtgärder att sätta in i dessa fall anger

motionärerna stödbeställningar från statens sida samt tillförande av rörelsemedel eller kapital för erforderliga omställningar och rationaliseringar. De tänker sig därvid inrättandet av en »riskfond» eller tillförande av »riskmedel» i annan form. Dessa medel skulle kunna snabbt sättas in beträffande företag, för vilka uppkomna svårigheter bedömdes vara övergående och som ansågs på längre sikt kunna drivas lönsamt. Erforderliga medel borde enligt motionärerna kunna erhållas inom ramen för arbetsmarknadspolitiken och de borde lämpligen förvaltas av företagareföreningarna i samråd med arbetsmarknadsmyndigheter och länsplanerare.

Vissa uppgifter i anslutning till motionerna

Varsel om personalinskränkningar

I följande tablå redovisas uppgifter för den senaste femårsperioden om det antal företag som varslat om personalinskränkningar samt om antalet arbetstagare som berörts härav.

	1964	1965	1966	1967	1968
Antal företag	126	189	503	650	578
därav: nedläggningar	80	129	236	223	238
nedläggningar i % av totala antalet företag som lämnat varsel	63	68	47	34	41
Antal berörda arbetstagare	4 312	9 319	20 733	24 499	22 668
därav: vid nedläggningar	3 045	7 205	10 421	12 779	11 340
antal arbetstagare berörda vid nedläggningar i % av totala antalet berörda arbetstagare	70	77	51	52	51

Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen.

Utredning om formerna för förbättrad information och vidgat samarbete mellan näringsliv och samhälle

I direktiven till rubricerade utredning, som tillsattes i slutet av år 1968, redogör statsrådet Wickman för innebörden i och effekterna av strukturaliseringen inom näringslivet, vilken under det senaste årtiondet präglats av förändringar i en allt snabbare takt. Det konstateras att denna omvandling är nödvändig för ett fortsatt ekonomiskt framåtskridande och att den mötts av en positiv och förstående inställning från de anställdas sida. Förutsättningar för att denna inställning skall kunna bestå är bl. a. att tryggheten i sysselsättningen bevaras och att löntagarna får garantier för att de avgörande besluten om näringslivets utveckling fattas i sådana former att deras rättmätiga intressen blir fullt beaktade. I direktiven erinras vidare om samhällets åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken och näringspolitikens ram för att lösa sysselsättningsproblem och åstadkomma ökad trygghet i sysselsättningen på längre sikt. Det betonas att ett effektivt utnytt-

jande av dessa medel kräver säkra informationer om företagens planer m. m.

Mot den här angivna bakgrunden ges utredningen i uppdrag att överväga i vilka former större öppenhet och vidgad samverkan kan skapas mellan näringsliv och samhälle. Målet säges därvid vara att söka få till stånd en sådan samordning av de olika medel som samhället förfogar över att strukturomvandlingen av näringslivet kan genomföras med all hänsyn såväl till de anställdas trygghet som till effektiviteten. Flera metoder för att nå större öppenhet och vidgad samverkan anges vara tänkbara. En lösning säges vara att det allmänna blir representerat i företagens styrelser. Utredningen ges härvid möjligheter att fritt pröva olika uppslag. Den skall vidare pröva om nu gällande former för ekonomisk upplysning från olika slag av företag är tillfredsställande. Det betonas avslutningsvis, att utredningens syfte är att ge samhällssynpunkter och löntagarintressen ett ökat inflytande på den ekonomiska utvecklingen.

Överenskommelser om åtgärder vid driftsnedläggelser m. m.

I mars 1952 träffades en överenskommelse mellan arbetsmarknadsstyrelsen å ena sidan samt Sveriges industriförbund, Svenska arbetsgivareföreningen och Industrins produktionsråd å andra sidan om åtgärder vid driftsinskränkningar och driftsnedläggelser. Överenskommelsen syftade till att underlätta möjligheterna att snabbt och smidigt bereda ny sysselsättning åt friställd arbetskraft. Liknande överenskommelser har sedermera träffats med Handelns arbetsgivareorganisation och Kooperationens förhandlingsorganisation samt beträffande skogsbruket med domänstyrelsen, Föreningen Skogsbrukets arbetsgivare och Svenska lantarbetsgivareföreningen. För statliga myndigheter föreligger skyldighet enligt Kungl. Maj:ts cirkulär till statsmyndigheterna den 26 maj 1954 att till arbetsmarknadsstyrelsen anmäla uppsägning av civil personal.

Under 1968 hölls överläggningar om en översyn av varselöverenskommelsen mellan å ena sidan arbetsmarknadsstyrelsen samt å andra sidan Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Landsorganisationen i Sverige och Tjänstemännens centralorganisation. Överläggningarna resulterade i en ny överenskommelse. Denna innebär att varsel skall lämnas till arbetsmarknadsverket vid planerad uppsägning av minst fem anställda. Uppsägning eller permittering på längre tid än två veckor skall ske senast två månader före verkställigheten. Uppsägning som berör mer än 50 anställda skall varslas senast tre månader före och nedläggning av driftsenhet med mer än 100 anställda senast fyra månader före verkställigheten. Den nya varselöverenskommelsen har även antagits för tillämpning inom kommun- och landstingsförbundens samt Kooperationens förhandlingsområden. Underhandlingar pågår med andra grupper på arbetsmarknaden om tillämpning av dessa regler vid driftsinskränkning och driftsnedläggelse.

I den nya överenskommelsen har särskilt framhållits de åtgärder som

påkallas för att så snabbt som möjligt bereda den friställda arbetskraften ny sysselsättning. Sålunda kan länsarbetsnämnd påkalla tillsättande av särskild samrådsgrupp, som skall ha till uppgift att följa omställningens förlopp och föreslå åtgärder. I samrådsgruppen ingår representanter, förutom för länsarbetsnämnden, för arbetsgivaren, de anställda och vederbörande kommun. Arbetsmarknadsstyrelsen har i cirkulär till länsarbetsnämnderna understrukit vikten av att samrådsgrupper regelmässigt tillsättes, såvida inte återverkningarna på arbetsmarknaden kan väntas bli mycket ringa. Målet för samrådsgruppens arbete är att tillse att varje anställd som drabbats av nedläggningen eller driftsinskränkningen kan få ny meningsfull sysselsättning. Alla arbetsmarknadspolitiska åtgärder av såväl rörlighetsfrämjande som sysselsättningsskapande karaktär kan därvid utnyttjas.

Statliga stödbeställningar

I de fall industriföretag varslat om friställning av anställda i större omfattning till följd av definitiv driftsinskränkning eller driftsnedläggelse och det bedöms svårt att utan tidsutdräkt bereda de berörda anställningar eller arbetsmarknadsutbildning för erhållande av stadigvarande arbete inom annat yrke kan arbetsmarknadsstyrelsen under vissa förutsättningar lägga ut beställningar av förnödenheter, som behövs i statlig verksamhet. Ytterligare uppgifter härom har lämnats i utskottets utlåtande nr 30.

Överföring av medel till lagerinvesteringskonto

För företag som gjort avsättningar till investeringsfond föreligger möjligheter att överföra medel till lagerinvesteringskonto. Syftet med en sådan överföring är att åstadkomma en likviditetsförstärkning för företaget, som trots avsättningssvårigheter vill hålla sin produktion uppe. De medel som överförts skall senast vid taxeringen för det tredje beskattningsåret därefter återföras till beskattning eller på nytt avsättas till investeringsfond. Under vinterhalvåret 1967/68 bemyndigades arbetsmarknadsstyrelsen att meddela sådana tillstånd för överföring under perioden 1 november 1967—31 mars 1968. Sammanlagt gavs ett 80-tal företag tillstånd att överföra fondmedel till lagerinvesteringskonto under förutsättning att åtgärder vidtogs för att främja eller upprätthålla sysselsättningen.

Tidigare riksdagsbehandling av likartade förslag

Vid 1968 års riksdag väcktes motioner, vari begärdes förslag till lagstiftning enligt vilken företagen skulle vara skyldiga att föra förhandlingar med arbetsmarknadmyndigheter, kommuner och löntagarorganisationer innan beslut fattades om nedläggningar och förflyttningar av företag. I sitt av riksdagen godkända utlåtande 1968 nr 69, i vilket lämnas en redogörelse för

behandlingen av tidigare likartade förslag, avstyrkte andra lagutskottet motionerna.

Remissyttranden

LO säger sig dela den i motionsparen I: 335 och II: 380 samt I: 730 och II: 837 framförda allmänna inställningen att företagen bör göras mer ansvarsmedvetna då det gäller de anställda, särskilt vid nedläggningar av företag. De problem som aktualiseras i motionerna är emellertid så mångskiftande att de enligt organisationen inte kan lösas enbart lagstiftningsvägen. Frågor rörande den enskildes trygghet beträffande anställning och inkomst är sådana problem som är och har varit föremål för överläggningar mellan arbetsmarknadens parter. Vissa väsentliga trygghetsfrågor av detta slag har sålunda tagits i de pågående avtalsförhandlingarna mellan huvudorganisationerna. I samband med utformandet av regler för inkomst- och anställningstrygghet bör enligt LO:s mening även formerna för finansieringen av de anspråk de anställda och samhället kan ställa på företagen vid nedläggningar fastställas. De problem som uppkommer vid nedläggningar av företag bör i övrigt lösas genom det åtgärdsregister som arbetsmarknadsstyrelsen förfogar över.

De former för att ställa riskmedel till förfogande för vissa företag som anges i motionerna I: 732 och II: 833 avvisas av LO, bl. a. med hänvisning till en förmodad ytterligare splittring på kreditmarknaden.

Sammanfattningsvis finner LO att de i motionerna begärda utredningarna för närvarande inte bör komma till stånd. Först sedan nu pågående överläggningar mellan arbetsmarknadens parter om inkomsttrygghetsfrågorna slutförts och resultaten av de statliga utredningar som nu arbetar med frågor som till vissa delar anknyter till problem som berörs i motionerna kan överblickas, bör, säger LO, frågan om ytterligare utredningar aktualiseras.

Svenska arbetsgivareföreningen och *Sveriges industriförbund* konstaterar inledningsvis, att den snabba takten i näringslivets strukturomvandling under de senaste åren gjort det naturligt att omställningsfrågorna kommit att tilldra sig ökat intresse. Organisationerna fortsätter:

Enighet synes råda om att en fortsatt rationalisering och strukturomvandling är nödvändig för att företagen skall kunna medverka till en gynnsam ekonomisk utveckling och en högre levnadsstandard. I en sådan utveckling ingår företagsnedläggelser som ett nödvändigt led. Ekonomiskt och tekniskt föråldrat kapital måste ersättas med modernt. För företagsamheten och samhället är det ett gemensamt intresse att detta sker så smidigt som möjligt inte minst med hänsyn till den arbetskraft som berörs. Utvecklingen i det nu berörda avseendet har sedan länge uppmärksamats. Organisationerna har också den uppfattningen att vi i vårt land kommit långt när det gäller att i samverkan mellan olika parter finna lösningar på de arbetsmarknadspolitiska och sociala problem som följer med de fortgående förändringarna inom näringslivet.

De förslag om »nedläggningsböter» och om möjligheter för samhället att utfärda nedläggningsförbud som framförs i motionerna I: 335 och II: 380 grundar sig enligt organisationernas mening på bristande insikt om vilka faktorer som är avgörande för de pågående strukturförändringarna. Här om uttalas:

Marknads- och kostnadsutvecklingen har i detta sammanhang en helt dominerande roll. Beslut om nedläggelse av en anläggning fattas i regel först i sista hand antingen då företaget som sådant inte längre kan fortsätta verksamheten eller då en koncentration av driften till de mest effektiva anläggningarna framstår som nödvändig för att ge tryggad sysselsättning inom övriga delar av företaget.

Organisationerna avstyrker motionerna i fråga.

Nedläggningar av företag av enbart sådana orsaker som åberopas i motionerna I: 732 och II: 833 förekommer enligt organisationernas mening sällan. I de fall då företagen har tillfälliga ekonomiska svårigheter men förutsättningarna för en på längre sikt lönsam verksamhet är goda finns, anförs det, som regel möjligheter att lösa problemen genom medverkan från de ordinarie kreditinstituten. Vidare framhålls att den låne- och kreditförmedlande verksamhet som bedrivs av företagareföreningarna och kommerskollegium erbjuder möjligheter också att tillgodose kapitalbehovet för ekonomiskt motiverade omställningar av produktionen. Resonemanget mynnar ut i ett avstyrkande av motionerna.

I sin diskussion av det i motionerna I: 730 och II: 837 framförda förslaget om fondering av medel inom företag hänvisar organisationerna till det system med avgångsbidrag för tryggande av de anställdas intressen i samband med företagsnedläggelser m. m. som vuxit fram genom avtal mellan arbetsmarknadsparterna och vars utformning är föremål för fortsatta förhandlingar i årets avtalsrörelse. Då det gäller samhällets motsvarande intressen pekas på de generellt goda erfarenheterna av tillämpningen av systemet för samråd och samarbete vid företagsnedläggelser och driftsinskränkningar. Organisationerna bedömer det inte som möjligt att genom motionärernas förslag nå det speciella syfte som eftersträvas. De avstyrker motionerna.

Utskottet

Den snabba och ingripande strukturomvandling som det svenska näringslivet genomgår tar sig sitt kanske mest uppmärksammade uttryck i nedläggningar av företag. Dessa nedläggningar och de med dem förbundna problemen tas upp till diskussion i föreliggande motioner. Omställningarna har ibland samband med fusioner och olika former av samverkan mellan företag, varigenom större produktions- och beslutsenheter skapas, och kan också innebära förändringar av arbetsmiljön. Drivkrafterna i processen är främst förändringar i tekniken, i efterfrågan på varor och tjänster och i den internationella arbetsfördelningen.

Takten i strukturomvandlingen och dess yttringar är beroende bl. a. av konjunkturutvecklingen. Utskottet har tidigare i detta utlåtande lämnat vissa statistiska uppgifter rörande nedläggningar av företag och driftinskränkningar. Både antalet företag som varslat om sådana åtgärder och antalet härav berörda arbetstagare flerdubblades från år 1964 till år 1967. Denna kraftiga uppgång får ses i samband med den konjunkturförsvagning som karaktäriserade den svenska ekonomin under denna period. De tal som registrerats för år 1968 är lägre än motsvarande tal för år 1967, vilket återspeglar den vändning som inträffat i konjunkturutvecklingen.

Strukturomvandlingen är i många fall förbunden med stora omställnings-svårigheter såväl för de berörda arbetstagarna som för samhället. Inte minst dessa svårigheter har föranlett de förslag som framförs i motionerna. Genom olika åtgärder inom ramen för arbetsmarknads-, lokaliserings- och näringspolitiken har samhället sökt mildra svårigheterna för de anställda och på olika sätt öka dessas trygghet i arbetslivet.

Viss kritik mot näringslivets sätt att genomföra strukturomvandlingen framförs i motionerna I: 335 och II: 380. Motionärerna menar att beslut om nedläggningar fattas utifrån snäva lönsamhetsbedömningar och utan att hänsyn tas till de totala samhällsekonomiska konsekvenserna. Åtskilliga av nedläggningarna har, anser de, skett i former som givit anledning till kritik mot näringslivet för bristande ansvarskänsla. Motionärerna kräver en utredning i syfte att ge samhället ökade möjligheter dels att utöva insyn i och kontroll över företagen, dels att tillgripa särskilda åtgärder vid företagskriser, såsom nedlägningsförbud, tvångsinlösen av företag och utkrävande av nedlägningsböter.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om det önskvärda i att strukturomvandlingen sker under vederbörligt hänsynstagande såväl till de anställdas som till samhällets intressen. En positiv inställning från arbetstagarernas sida till denna omvandling får ses som en nödvändig förutsättning för att de omställningar inom näringslivet skall kunna genomföras smidigt som krävs för en bevarad hög framstegstakt i ekonomin. Samhällets insatser i dessa sammanhang får enligt utskottets mening främst göras inom arbetsmarknads- och lokaliseringspolitiken. Överväganden om ytterligare åtgärder för att öka arbetstagarernas trygghet i fråga om anställning och inkomst bör ske i ett vidare sammanhang än det motionärerna tänker sig. Det framförda önskemålet om utredning rörande samhällets insyn i och kontroll över företagen synes bli tillgodosett sedan en utredning nyligen tillsatts med uppgift att överväga formerna för förbättrad information och vidgat samarbete mellan näringsliv och samhälle. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 335 och II: 380.

Den grundinställning till strukturomvandlingen inom näringslivet som framkommer i de båda motionsparen I: 730 och II: 837 samt I: 732 och

II: 833 är att denna är nödvändig bl. a. för att företagen skall kunna hävda sig i den hårdnande internationella konkurrensen och för att sysselsättningen skall kunna tryggas. I båda motionsparen understryks emellertid också de svårigheter som omställningsprocessen kan medföra. Motionärerna aktualiserar förslag till åtgärder som syftar till att denna skall göras mera friktionsfri. I motionerna *I: 730* och *II: 837* avser förslagen i första hand att de anställdas trygghet skall ökas i vissa hänseenden. Utredning krävs här av möjligheterna att skapa ett system med fondering inom företagen av medel avsedda för de anställdas anspråk på företagen vid nedläggning, omflyttning eller andra omställningar. Förslagen i motionerna *I: 732* och *II: 833* tar främst sikte på att förebygga nedläggning av företag. Motionärerna tänker sig att särskilda riskmedel kunde skapas för att tillföras företag i sådana fall då förutsättningar finns för en fortsatt lönsam drift eller då det bedömes angeläget från de anställdas och berörda kommuners synpunkt.

Utskottet har ovan redovisat vissa allmänna synpunkter på strukturomvandlingen och dess verkningar samt på behovet av samhällsåtgärder för att främja en smidig omställning och för att säkra de anställdas trygghet. I ett tidigare avsnitt har utskottet redogjort för de medel som nu kan användas vid nedläggning av eller inskränkning i driften vid företag och som i vissa fall tillkommit genom överenskommelser med arbetsgivar sidans organisationer. Erfarenheten har enligt utskottets mening visat att dessa medel verkligt bidragit till att lösa de problem som uppkommer vid omställningar inom företagen. Utskottet vill vidare åter erinra om det breda register av åtgärder som arbetsmarknadspolitiken erbjuder.

Reformarbetet på ifrågavarande område får emellertid enligt utskottets mening ingalunda betraktas som avslutat. Ytterligare åtgärder för att öka arbetstagarnas trygghet och för att underlätta nödvändiga omställningar inom näringslivet måste fortlöpande övervägas. I ett sådant sammanhang kan även de av motionärerna framförda förslagen uppmärksammas. I likhet med LO samt SAF och Sveriges industriförbund, vilkas remissyttranden över motionerna refererats i ett tidigare avsnitt, anser utskottet att lösandet av de problem som nu aktualiserats i första hand bör ankomma på arbetsmarknadens parter. Utskottet har noterat att vissa väsentliga trygghetsfrågor har tagits upp till diskussion i årets avtalsförhandlingar. Att riksdagen i detta läge i strid med arbetsmarknadsorganisationernas önskemål skulle ta något initiativ i anledning av motionerna finner utskottet inte tillrädligt. Vad särskilt gäller det i motionerna *I: 732* och *II: 833* väckta förslaget om skapandet av riskmedel att ställas till förfogande för vissa företag vill utskottet i anslutning till remissyttrandena framhålla, att redan förefintliga kreditmöjligheter m. m. synes i allt väsentligt kunna tillgodose de speciella behov som motionärerna avser.

Utskottet hemställer sålunda

A. att riksdagen avslår motionerna I: 335 och II: 380;

B. att riksdagen avslår

a) motionerna I: 730 och II: 837, såvitt nu är i fråga,

b) motionerna I: 732 och II: 833.

Stockholm den 13 maj 1969

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande

från första kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s), Stefanson (fp)*, Åkerlund (m), Larfors (s), Brundin (m) och Mattsson (cp);

från andra kammaren: herrar Regnéll (m), Hagnell (s), Franzén i Motala (s), Bengtsson i Landskrona (s), Börjesson i Glömminge (cp), Larsson i Umeå (fp), Rask (s) och Stridsman (cp).

* Ej närvarande vid justeringen,

Reservation

av herrar Åkerlund (m), Brundin (m), Mattsson (cp), Regnéll (m), Börjesson i Glömminge (cp) och Stridsman (cp), vilka ansett

dels att det stycke på s. 9 i utskottets yttrande som börjar med orden »Reformarbetet på ifrågavarande» och slutar med orden »som motionärerna avser» bort utbytas mot ett avsnitt av följande lydelse:

»Den under de senaste åren starkt ökade takten i strukturomvandlingen gör det enligt utskottets mening påkallat att utan dröjsmål överväga vilka ytterligare åtgärder som kan vidtagas för att främja en mera friktionsfri omvandling av näringslivet och en ökad trygghet för de anställda. De av motionärerna aktualiserade förslagen får bedömas mot bakgrund härav. I de remissyttranden över motionerna från LO samt från SAF och Sveriges industriförbund, som refererats i ett tidigare avsnitt, meddelas att vissa trygghetsfrågor tagits upp till diskussion i årets avtalsförhandlingar. Organisationerna avstyrker bl. a. med hänvisning härtill motionärernas utredningsförslag. Utskottet uppfattar dock inte organisationernas ställningstagande såsom ett avstyrkande över huvud taget av utredningsverksamhet från samhällets sida på ifrågavarande område utan mera såsom innebärande ett önskemål om att statsmakterna inte nu skall taga några initiativ beträffande de uppslag som är föremål för överläggningar inom ramen för pågående

avtalsförhandlingar. Enligt utskottets uppfattning står de i motionerna framförda förslagen inte i strid med detta önskemål.

Utskottet anser att förslagen om såväl fondering som skapandet av särskilda riskfondsmedel inom företagen för de anställdas trygghet vid driftsinskränkning eller företagsnedläggning bör bli föremål för närmare utredning. Inte minst för de mindre och medelstora företagen torde en dylik fondering vara värdefull. Även andra förslag till åtgärder i det av utskottet ovan angivna syftet bör kunna prövas i ett sådant sammanhang.» ;

dels att utskottet under B. bort hemställa

»B. att riksdagen i anledning av

a) motionerna I: 730 och II: 837, såvitt nu är i fråga,

b) motionerna I: 732 och II: 833

hos Kungl. Maj:t hemställer om utredning rörande åtgärder mot företagsnedläggningar i enlighet med vad utskottet ovan anfört.»